Manço Mimarlık - Ali Manço

"Kent yaşamının en büyük artılarından biri çok sayıda ve çok farklı profilde insan ile yolların kesişmesi. Bu açıdan bakarak binaları birer "mikro kent" olarak değerlendirdiğimizde aslında iç dolaşımın "en kısa ve kestirme" olmaktan çok kullanıcıları rastlaştıracak kurguda ve zenginlikte olması gerektiğini düşünüyorum."

Bina içerisindeki yolcu trafiğine mimarinin etkisi nedir sizce?

İyi bir mimari tasarımda kurgulanan rotalar, gerçek gereksinimlerle tam örtüşür ve bina içi trafiği kesin hatlarla tanımlar. Kötü kurgulanmış sirkülasyonlar ise iç mekanlardaki tadilatlar veya başta düşünülmemiş alternatif güzergahların kullanımları gibi yollarla, sıkıntılı da olsa, bir biçimde çözülür.

2015 European Property Awards'ta Ofis Geliştirme dalında ödül kazanan Akplaza İş Merkezi'nin bina içi trafiğini nasıl sağladınız?

Projenin en başından itibaren bina kullanıcılarının büyük ölçekli kurumlar olacağı öngörüldüğü için dolaşımın düzenlenmesinde güvenlik ön planda oldu. Denetimli birer yaya ve araç girişinin yanı sıra bir de servis girişi planlandı. Binaya araç ile gelenler otoparklardan yalnızca giriş katına erişen iki adet özel asansör ile merkezi güvenlik denetimi noktasına yönlendirildi. Bina içi ortak düşey dolaşım, teknik mahaller ve servis mekânlarını da içeren, ofislerin ortasındaki merkezi blokta toplandı. Binanın mimarisi, kat adedi ve çalışan sayısına göre asansörlerin sayı, kapasite ve hızları saptandı. Ofis katları arasında çalışan 10 adet asansörde kullanılan adresleme yazılımı ile yolcuların ulaşım süreleri en aza indirgendi. Kat holleri tüm ofis katları boyunca yükselen geniş bir galeri boşluğu çevresinde planlanarak katlar arası görsel ilişki kuruldu. Sokak yönündeki cam cephenin saydamlığı ile dolaşım alanının gün boyunca doğal olarak aydınlanması, aynı zamanda sokak ve iç mekânın birbirini karşılıklı algılayabilmesi sağlandı. Atrium çevresindeki dolaşım alanları geniş tutularak bu mekânların dinlenme ve bire bir görüşmeler için de kullanılabilmesi olanağı yaratıldı. Ana merdiven duvarları boylu boyunca ayna ile kaplanarak mekân algısı genişletildi ve doğal ışığın yansımaları ile aydınlatma desteklendi. Geniş otopark katlarında kullanıcıların çekirdek girişleri ve yangın kaçışlarına kolayca yönlenebilmeleri için duvarlar blok ve işlevlerine göre mavi, lacivert ve kırmızı renkler ile tanımlandı. Tüm girişler ve kat içi dolaşım alanları engelli erişimine uygun biçimde çözüldü.

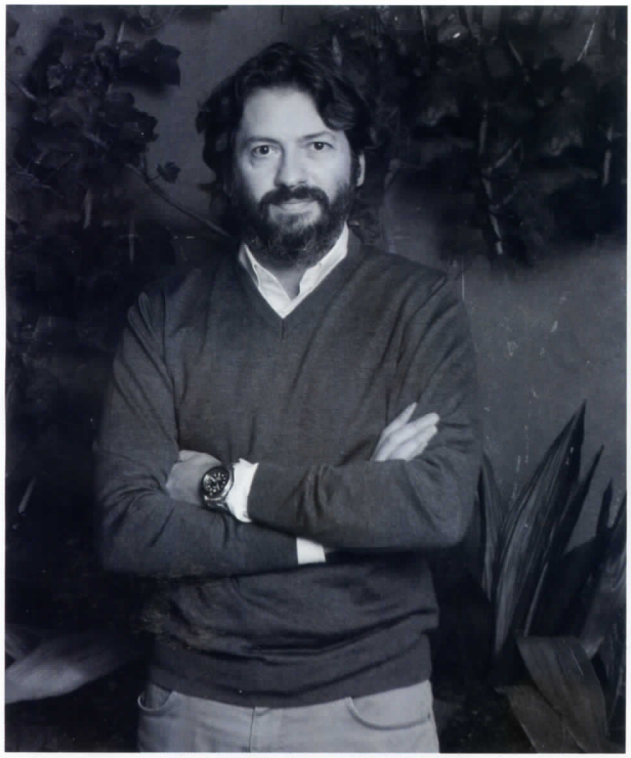

TÜYAP Beylikdüzü Fuar ve Kongre Merkezi, KKB Ankara Veri Merkezi gibi önemli projeler, ofisinizin çalışmaları arasında yer alıyor. Geniş çaplı taşınabilir ürün sirkülasyonunun yoğun olduğu fuar ya da alışveriş merkezi gibi yapılarda bina içi trafiğinin sağlamında hangi kriterler dikkate alınmalı?

Bina içinde dolaşımı sağlanacak ürünlerin maksimum boyutları, bunları binaya ulaştıracak araçların tipleri ve manevra mesafeleri, yükleme/boşaltma platformlarının binadaki konumları ve düşey dolaşım çekirdekleri ile ilişkileri, dolaşım alanlarındaki kat yükseklikleri ve kademelenmeler, güvenlik denetim noktaları, atıkların toplanma ve dağıtımı için ayrılacak alanlar, binaların genişlemesi veya ek binalar ile bağlantılar gibi konular tasarımın en başında tek tek saptanarak çözülmeli. Örneğin sırf bu kaygılar doğrultusunda inşaatı devam eden veri merkezi projemizde iki köşesi arası 14 metre dü-

zey farkı bulunan 43 dönümlük bir araziyi büyük kazı, dolgu ve istinat duvarı maliyetlerine rağmen tek kotta tesviye ettik.

Zaman yetersizliği, modern dünyanın en önemli sorunu. Çoğumuz işlerimizi daha hızlı bir şekilde halletmenin peşindeyiz. Zamanı doğru yönetebilmekte bina içi trafiğe nasıl bir rol düşüyor sizce?

Modern yaşamın dayattığı koşuşturmanın ve özellikle otomobil ile bireysel ulaşımın yaygınlaşmasının en büyük kurbanı insanlar arasındaki "rastlantısal" ilişkiler. Oysa kent yaşamının en büyük artılarından biri çok sayıda ve çok farklı profilde insan ile yolların kesişmesi. Bu açıdan bakarak binaları birer "mikro kent" olarak değerlendirdiğimizde aslında iç dolaşımın "en kısa ve kestirme" olmaktan çok kullanıcıları rastlaştıracak kurguda ve zenginlikte olması gerektiğini düşünüyorum. Bu nedenle de özellikle kamusal ve ticari yapılarda olabildiğince sıkıştırılan minimum dolaşım alanları yerine insanların durup sohbet edebileceği geniş hol ve merdivenleri, rampaları, dolaşanların farklı açılardan birbirini algılayabileceği atriumları, köprüleri çok daha olumlu buluyorum.

Bina içerisindeki yolcu trafiğine en etkin biçimde hizmet verebilmek için asansör ve yürüyen merdiven firmaları neler yapılmalı?

Düşey dolaşım elemanlarının mimari çözümlerde yarattığı en büyük sıkıntı kapladıkları alanların büyüklüğü ve boyutların esnek olmayışı. Firmalar mekanizmaları küçülttükçe asansör ve yürüyen merdivenler dolaşım gereksinimlerine çok daha uygun sayıda planlanabilecekler.

Asansör sektöründeki gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yüksek binalar için geliştirilen, kabinlerin kuyular arasında yatay geçiş yapabildiği sistemleri, enerji tüketimini en aza indirgeyen çözümleri ve katlar arası trafiği optimize eden yazılımları çok olumlu buluyorum. ▣

FREA MİMARLIK - Emre Şavural ve Fatih Yavuz

"Yapı dolaşım kurgusunu tasarım fikrinin bir tamamlayıcısı olarak ele aldığımızı söyleyebiliriz. Asansör danışmanları ile çalışıyoruz, bunun yanında yapıyı kullanacak farklı kullanıcı profili gibi düşünerek olası senaryolar üzerine kafa yoruyoruz."

Binanın fonksiyonu bina içi trafiğine nasıl yansıyor?

Fatih Yavuz: Tek başına değerlendirmek çok doğru olmasa da fonksiyon ile doğrudan ilişkili diyebiliriz. Bunun yanında farklı fonksiyonların bir arada olduğu durumlarda ise daha da kritik hale geldiğini söyleyebiliriz. Tek başına havalimanını ele aldığımızda ise bina içi trafiğinin ne kadar önemli olduğunu çoğunlukla deneyimliyoruz. Güvenlik ve uluslararası havacılık kriterleri ile birleşince kullanıcının rahatça yönünü bulabileceği bir dolaşım kurgusu oluşturmak çok daha önemli bir hale geliyor. Fonksiyon dışında birçok girdinin kritik öneme sahip olduğunu söyleyebiliriz. Arazi-program ilişkisi üzerinden gidersek günümüzdeki yoğunluk probleminin bina için trafik çok kritik hale geldiği söylenebilir.

Projelerinizde bina içi trafiğini sağlamak adına yaptığınız özel bir çalışmanız oluyor mu? Bu alanların tasarımında özellikle hangi kriterlere dikkat ediyorsunuz?

Emre Şavural: Yapı dolaşım kurgusunu tasarım fikrinin